
Przegląd zawartości działu "spuścizn" Archiwum PAN

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 3/2, 344-348

1958

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

**Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.**

Niesłuszność tej zasady jest oczywista, prace bowiem obszerniejsze, zaplanowane na lat kilka nie mogą być w swoich etapach rocznych określone ilością arkuszy. Praktyka wykazała, że przeważnie autorzy prac słabych, nie wnoszących niczego nowego, w krótkim czasie dostarczali prace w przewidzianych w umowie rozmiarach.

W r. 1957 zmniejszyła się ilość współpracowników obu zespołów krakowskich; w zasadzie jest to raczej objaw pozytywny, odeszli bowiem ludzie bardziej przypadkowi, mniej związani z tematyką prac zespołów, nieraz reprezentujący słaby poziom naukowy.

Tematyka prac w mniejszym też stopniu niż dawniej wykraczała poza ramy historii nauki. Nie udało się natomiast uruchomić zaplanowanych na rok 1957 (w zespole Odrodzenia) prac edytorskich.

W dalszym ciągu poważną trudność stanowi pozyskanie pracowników łączących przygotowanie naukowe w zakresie nauk ścisłych z zamiłowaniem i pewnym przynajmniej opanowaniem metody pracy historycznej. Nie w pełni też została zrealizowana zasada, iż każdy pomocniczy pracownik Zakładu systematycznie współpracuje z którymś z samodzielnych pracowników naukowych (Zakładu lub Komitetu Historii Nauki), który opiniuje wyniki jego pracy.

W planowaniu prac na rok 1957 podobnie jak w latach poprzednich, za mało uwzględniało się narastające trudności wydawnicze. W roku 1958 należało by plany Zakładu układać pod kątem widzenia realnych możliwości wydawniczych, stosując ostrzejszą niż dotąd selekcję jakościową przeznaczonych do druku prac.

J. Michalski

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI DZIAŁU „SPUŚCIZN“ ARCHIWUM PAN

Trzeci kolejny komunikat¹ o nabytkach działu spuścizn Archiwum Polskiej Akademii Nauk obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 1957 r.

Spuścizny otrzymały numerację ciągłą nawiązującą do przeglądów poprzednich i zostały uszeregowane alfabetycznie w obrębie roku.

Dla ułatwienia korzystania z działu spuścizn podano na końcu alfabetyczny wykaz spuścizn omówionych we wszystkich trzech „Przeglądach“.

Układ notatki informacyjnej pozostał niezmienny.

III — 43 Materiały Czesława Białobrzeskiego, fizyka, ok. 0,20 mb.

Czesław Białobrzęski, (1878-1953), prof. Uniw. Jag. i Warsz., wybitny fizyk teoretyk, którego prace doprowadziły do odkrycia roli ciśnienia promieniowania w równowadze gwiazd (niezależnie dokonał tego odkrycia A. Eddington i szeroko teorię rozwinął). Prace Cz. B. o znaczeniu fundamentalnym wytyczyły nowe drogi astrofizyce.

¹ Zob. *Przegląd zawartości zbiorów i kolekcji działu „spuścizn“ Archiwum PAN* — „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki“ Nr 2/1956 s. 469—474, (stan na 31 XII 55 r.) oraz *Przegląd zawartości ... tamże* — Nr 2/1957 s. 442—446 (stan na 31 XII 56 r.).

Spuścizna zawiera rękopisy rozpraw, recenzje, notaty i fragmenty prac po roku 1945.

— zakup.

III — 44 Materiały Henryka Czczota, górnictwo, ok. 1.90 mb.

Henryk Czczott, (1875–1928) inż. prof. Akademii Górniczej w Krakowie, znakomity znawca w skali światowej zagadnień górniczych i przeróbki użytecznych ciał kopalnych.

Bogata spuścizna zawiera rękopisy prac, notaty, szkice, materiały do wykładów, ekspertyzy i in.

— dar wdowy prof. dr Hanny Czczott.

III — 44 Materiały Henryka Czczotta, górnictwo, ok. 1.90 mb.

Adam Kłodziński (1875–1945), historyk, nauczyciel gimnazjów krakowskich, wykładowca Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Spuściznę stanowią maszynopisy sześciu niedrukowanych prac: *Z dziejów pierwszego krakowskiego buntu wójta Alberta, Dola i niedola Toporczyków 1306—1312*, *Dwa małżeństwa (przyczynek do walki o koronę węgierską i polską 1305—1306)*, *Posiew Muskaty (1304—1306)*, *Nagrobek Muskaty*, *Biecz na przełomie XII i XIV w.*

— zakup.

III — 46 Materiały Stanisława Kontkiewicza, geologia, ok. 2.10 mb.

Stanisław Kontkiewicz (1883–1951), geolog, prof. Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Spuścizna zawiera prace z zakresu górnictwa, wykłady, referaty, analizy, ekspertyzy, sprawozdania z poszukiwań, notaty, projekty, korespondencję oraz plany, mapy, fotografie, rysunki itp.

— zakup.

— zob. H. Obuchowska Pysiowa: Kontkiewiczowie — rodzina uczonych i wynalazców, „Problemy“ Nr 9/1957 s. 678.

III — 47 Materiały Jerzego Lande, prawo, ok. 0.60 mb.

Jerzy Lande (1886—1954), historyk prawa, prof. Uniw. Jagiellońskiego.

Spuścizna zawiera niedrukowany kurs wykładów historii filozofii prawa, rozprawę o Locke'u, skrypt wykładu teorii prawa, konspekty, notaty itp.

Materiały mają duże znaczenie jako uzupełnienie systemu naukowego Leona Petrażyckiego, którego J. Lande był uczniem.

— zakup.

III — 48 Materiały Jana Miklaszewskiego, leśnictwo, ok. 0,03 mb.

Jak Miklaszewski (1874–1944), leśnik, prof. i rektor SGGW. Teczka zawiera materiały sprawozdawcze dotyczące leśnictwa i łowiectwa w Polsce w przeszłości wraz z wytycznymi na przyszłość oraz materiały dotyczące organizacji nauczania konspiracyjnego w l. 1939–1944.

— zakup.

III — 49 Materiały Wiktora Pawła Nechaya, geologia, ok. 0.02 mb.

Wiktor Paweł Nechay (1895-1940), geolog i geograf, dyr. gimn. polsk. w Bytomiu, kier. działu przyr. w Muzeum Śląskim w Katowicach.

Teczka zawiera kilka artykułów na tematy geologiczne i geograficzne (m.in. *Skarby mineralne Polski, Fikcja „Mitteleuropy“ w świetle regionów geograficznych*).

— dar wdowy.

III — 50 Materiały Wacława Niedziałkowskiego, leśnictwo, ok. 0,17 mb.

Wacław Niedziałkowski (1896-1949), inż. leśnik, prof. SGGW. Materiały obejmują obszernie notaty z lat 1945/49 do następujących wykładów:

- a) *Wstęp do nauki leśnictwa.*
- b) *Fitosocjologia i typologia leśna.*
- c) *Statyka leśna.*
- d) *Urządzanie lasów.*

— zakup.

III — 51 Materiały Władysława Pniewskiego, historia, ok. 0.01 mb.

Władysław Pniewski (1893-1940), historyk Pomorza i Gdańska, nauczyciel gimnazjum polskiego w Gdańsku, członek Zarządu Tow. Przyj. Nauki i Sztuki w Gdańsku, działacz społeczny.

Teczka zawiera maszynopis pracy pt. *Gdańsk w niemieckiej literaturze pięknej*.

— zakup.

III — 52 Materiały Kazimierza Rodowicza, budownictwo wodne, ok. 0,15 mb.

Kazimierz Rodowicz (1885-1951), kierownik katedry Dróg Wodnych i Regulacji Rzek Polit. W-skiej.

Spuścizna zawiera teksty wykładów n. t. regulacji rzek, referaty o wykorzystaniu dróg wodnych oraz notaty, rysunki, obliczenia itp. dotyczące eksploatacji dróg wodnych w Polsce.

— zakup.

III — 53 Materiały Juliusza Rudnickiego, geometria, ok. 0,15 mb.

Juliusz Rudnicki (1881-1948), prof. Uniw. Warsz. i Wil.

Spuścizna zawiera rękopis *Geometrii analitycznej* oraz notaty i papiery osobiste.

— zakup.

III — 54 Materiały Zygmunta Rysiewicza, filologia ,ok. 1.50 mb.

Zygmunt Rysiewicz (1911-1954), językoznawca, prof. Uniw. Warsz.

Spuścizna zawiera liczne rozprawy z zakresu językoznawstwa, wykłady,

artykuły, notaty, korespondencję oraz materiały redakcyjne z zakresu lek-sykolografii.

— zakup.

III — 55 Materiały Heleny Salskiej, historia, ok. 0.25 mb. = 17 j. inw.

Helena Salska (1884-1956), historyczka, dyrektorka szkoły średniej w Pa-bianicach, działaczka społeczna.

Spuścizna zawiera zgromadzone materiały do niedrukowanej pracy pt. *To-warzystwo historyczno-literackie z czasów Wielkiej Emigracji, 1832-1892*: liczne wypisy źródłowe ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i zbiorów Rapperswilskich, rękopis pracy oraz niewielką ilość materiałów biograficznych.

— zakup i dar.

III — 56 Materiały Wacława Skrzywana, statystyka, ok. 0.20 mb.

Wacław Skrzywan (1898-1956), statystyk, wykł. na U.J. i Wrocław.

Spuścizna zawiera liczne rozprawy i artykuły z dziedziny statystyki i eko-nomiki, notaty, skrypty wykładów, ekspertyzy ekonomiczne oraz dokumenty osobiste.

— zakup.

III — 57 Materiały Stefana Szulca, statystyka, ok. 0,25 mb.

Stefan Szulc (1881-1956), statystyk-demograf, prof. Wolnej Wszechnicy Pol-skiej, Uniw. Warsz. i S.G.P.i.S.

Spuścizna zawiera rozprawy i artykuły publikowane i niedrukowane, no-taty, wypisy, zestawienia, recenzje i in.

— zakup.

III — 58 Materiały Dezyderego Szymkiewicza, botanika, klimatologia, ok. 0.50 mb.

Dezydery Szymkiewicz (1885-1948), czł. PAU, dyr. Instytutu Badaawczego Leśnictwa w Krakowie.

W spuściznie znajdują się prace z zakresu zagadnień florystyczno-staty-stycznych różnych obszarów kuli ziemskiej, rękopis niewydanego podręcznika *Zasady klimatologii*, rękopis podręcznika *Zadania i metody statystyki* oraz liczne notaty i artykuły.

— zakup.

III — 59 Materiały Artura Śliwińskiego, historia, ok. 2,00 mb.

Artur Śliwiński (1884-1956), historyk, publicysta, działacz społeczny.

Spuścizna zawiera rękopisy prac historycznych i popularyzatorskich oraz publicystycznych, wśród nich notaty do przygotowywanego II tomu mono-grafii o J. Lelewelu; liczne wypisy archiwalne m. in. ze zbiorów Rappers-

wilskich, obszerne materiały do działalności Zarządu miasta Warszawy, m. in. do spraw teatrów warszawskich w okresie 1915-1939, rękopisy sztuk dramatycznych, wycinki prasowe oraz bogatą korespondencję.

— zakup.

III — 60 Materiały Wacława Żencykowskiego, budownictwo lądowe, ok. 0,40 mb.

Wacław Żencykowski (1897-1957), prof. Polít. Warsz.

Spuścizna zawiera materiały związane z działalnością W. Ż. w Komisji Normalizacyjnej, ekspertyzy, notaty, korespondencję, odbitki prac i in.

— zakup.

WYKAZ ALFABETYCZNY DZIAŁU „SPUŚCIZN“ ARCHIWUM PAN

Sygn. III — 1 — III — 25 (patrz K.H.N.iT. Nr 2/1956 — przegląd pierwszy).

Sygn. III — 26 — III — 42 (patrz K.H.N.iT. Nr 2/1957 — przegląd drugi)

Rękopisy „pojedyncze“, które objęte były pierwszym przeglądem, oznaczono literą R.

L.p.		sygn.
1.	Bachulski Aleksy	III — 1
2.	Batowski Zygmunt	„ III — 2
3.	Białkowski Leon	„ III — 3 R
4.	Białobrzeski Czesław	„ III — 43
5.	Bohdanowicz Karol	„ III — 4
6.	Borowski Stanisław	„ III — 5
7.	Bryła Stefan	„ III — 26
8.	Chrzanowski Ignacy	„ III — 6
9.	Czeczott Henryk	„ III — 44
10.	Deszczka Władysław	„ III — 27
11.	Drewnowski Kazimierz	„ III — 28
12.	Dzwonkowski Włodzimierz	„ III — 7
13.	Fedorowski Michał	„ III — 8
14.	Funke Paweł	„ III — 29
15.	Grabski Władysław	„ III — 9
16.	Handelsman Marceli	„ III — 10
17.	Huber Tytus Maksymilian	„ III — 30
18.	Kasiński Władysław	„ III — 31
19.	Kaznowski Lucjan	„ III — 32
20.	Kętrzyński Stanisław	„ III — 45
21.	Kłodziński Adam	„ III — 45
22.	Kontkiewicz Stanisław	„ III — 46
23.	Kopec Stefan	„ III — 11 R